

Kvalifikācijas darbs - Vestes un aksesuāri “Šodien būšu skaista”

2.1. 2016. gada modes aktualitātes – kažokādas, apjomīgas vestes.

Kvalifikācijas darba iecere ir izveidot apjomīgas kažokādas vestes. Pēdējā laika modes tendencēs mākslīgās kažokādas izstrādājumi tiek veidoti pēc iespējas apjomīgāki. Bieži vien kažokādu mēteļi tiek kombinēti ar kažokādu cepurēm, kapucēm un cimdiem, tādējādi radot tādu kā “sniega cilvēka” izskatu (2.3.att.). Ar paplatinātiem un pagarinātiem siluetiem tas tiek izcelts. Tāpat arī aktuāla tendence ir, līdzīgi kā 60.gados, nēsāt nedabīgās krāsās tonētus kažokus (2.1.att.; 2.2.att.). Tas redzams 2015./16. gada rudens/ziemas kolekcijās. (15) Šī tendence iedvesmojusi autori veidot kažokādas vestes koši zilā un sarkanā krāsā, kombinējot tās ar kažokādas šallēm.

Uz modes podija redzamās mākslīgo kažokādu vestes ir gan pagarināta silueta (2.6.att.), gan līdz viduklim (2.4.att.). Tās neizceļ valkātājas figūras aprises, bet drīzāk apslēpj. Vestes tiek kombinētas pat ar gaisīgām blūzēm, tā radot neparastu kontrastu (2.5.att.). Akcentēti pretstati – biežais ar plāno, pūkainais ar gludo.

2.1.att. *Ana Locking* rudens/ziema 2016

2.2.att. *Saint Laurent* rudens/ziema 2016

2.3.att. *Stella McCartney* rudens/ziema 2016

2.4.att. *Essa* rudens/ziema 2016

2.5.att. *Missoni* rudens/ziema 2016

2.6.att. *Stella McCartney Pre-Fall* 2016

Latvijā dizainers Aleksandrs Pavlovs valkātājām piedāvā elegantas dabīgās kažokādas vestes (2.7.att.). Tās ir luksusa apģērbs, kas jaunām sievietēm cenu ziņā lielākoties nav pieejams.

2.7.att. Aleksandra Pavlova modes skate

2.2. Mākslīgā kažokāda 20. un 21. gadsimtā

Mākslīgā kažokāda tika izstrādāta pagājušā gadsimta sākumā (2.8.att.). Tas ir materiāls, kas tiek veidots no sintētiskajām šķiedrām. Sākumā piedāvāta kā lētāka un ētiskāka alternatīva dabīgajām kažokādām, mākslīgā kažokāda savas popularitātes uzplaukumu piedzīvoja 70.gados. Šim materiālam, salīdzinot ar dabīgo kažokādu, ir vairākas priekšrocības, piemēram, fakts, ka tā ir vieglāk šujama, un to nav nepieciešamas uzglabāt vēsā temperatūrā.

No 1919. līdz 1928.gadam ASV par katru dabīgo kažokādas izstrādājumu no tā īpašnieka iekasēja 10 procentu nodokli. Šāds likums ieviests, lai uzlabotu pēckara ekonomiku, un kultivēja pirmās mākslīgās kažokādas izveidi 1929. gadā, tomēr komerciāli pieejamas tās kļuva tikai 1950.gadā. Lielu lomu augošajā mākslīgo kažokādu popularitātē spēlēja arī pirmās dzīvnieku aizstāvju grupas (2.9.att.), kas materiālu piedāvāja kā alternatīvu dabīgajām kažokādām. (5,68)

Līdz 1957.gadam mākslīgās kažokādas mēģināja pēc iespējas vairāk imitēt dzīvnieku kažokus – ponija, žirafes, leoparda utt. Vēlāk, 60.gados tās tika krāsotas spilgtos, nedabīgos toņos (2.12.att.). 60.gadu beigās tika ieviesti jauni likumi, kas aizliedza dažādu apdraudēto sugu dzīvnieku izmantošanu kažokādām, tādēļ, ja paralēli mākslīgajām kažokādām turīgākie cilvēki vēl joprojām nēsāja dabīgās kažokādas, tad tagad iemīļotās dzīvnieku ādas vairs nebija pieejamas. Tas vēl vairāk pastiprināja mākslīgo kažokādu aktualitāti (2.10.att.). Pēc tam, kad aktrise, modele un dziedātāja *Brigitte Bardot* sabiedrībā parādījās leoparda raksta mētelī (2.11.att.), tas kļuva par pieprasītāko mākslīgo kažokādu rakstu patērētāju vidū.

70.gadu sākumā līdz ar dzīvnieku tiesību aizstāvju organizācijas PETA dibināšanu

daudzas slavenības, piemēram, *Doris Day*, *Mary Tyler Moore*, *Angie Dickenson*, *Jayne Meadows* un *Amanda Blake* publiski paziņoja savu nostāju pret dabīgajām kažokādām. 1974.gadā visas šīs sievietes piedalījās fotosesijā, kurā redzamas ietērtas mākslīgās kažokādas mēteļos (2.13.att.). Pēc tam *Calvin Klein* bija viens no pirmajiem dizaineriem, kas savās kolekcijās atteicās izmantot dabīgās kažokādas.

Mūsdienās, jaunākās tehnoloģijas ļauj izveidot mākslīgo kažokādu, kas gan pēc izskata, gan taustes līdzinās dabīgajai. Tāpēc daudzi dizaineri uzskata dabīgo kažokādu izmantošanu par bezjēdzīgu.

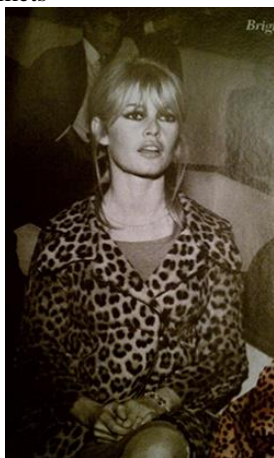
2.8.att. Anne Baxter filmā "You're my everything" 1949

2.9.att. Dzīvnieku aizstāvju pikets

2.10.att. Modele Twiggy mākslīgās kažokādas mētelī

2.11.att. Aktrise, dziedātāja, modele Brigitte Bardot leoparda raksta mētelī

2.12.att. *Shirley MacLaine* filmā "What a way to go!" 1964

2.13.att. *Doris Day, Mary Tyler Moore, Angie Dickenson, Jayne Meadows un Amanda Blake* 1974